

Asia: VN/16052/2021

Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän raportista.

Kuntaliitto oli mukana laatimassa nyt lausunnonle annettua raporttia. Näemme raportin keskeisenä tavoitteena pyrkimyksen vaikuttaa seuraavan hallituskauden kulttuuria koskeviin tavoitteisiin hallitusohjelmassa.

Raportti koskee erityisesti kansallista taide- ja kulttuuripoliittikkaa. Raportti ei tästä syystä sisällä kaikkea mahdollista, vaan työryhmä on ehdotuksissaan keskittynyt teemoihin ja ehdotuksiin, jotka nähdään kansallisesti kulttuurin turvaamisen kannalta ajankohtaisina ja tärkeinä. Näistä merkittävin lienee valtion talousarviossa olevan ns. kulttuuribudjetin korottaminen 1 prosenttiin. Valtion talousarvioon vaikuttavat ehdotukset on saatava hallitusohjelmaan, jotta substanssiin liittyviä tavoitteita voidaan ylipäätään toteuttaa seuraavalla hallituskaudella.

Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?

Suomen Kuntaliiton näkemyksen mukaan erityisesti seuraavat asiat tulisi toteuttaa tulevalla hallituskaudella:

- Eduskunnan tulisi antaa kulttuuripoliittinen selonteko.
- Lisätään kulttuurialan rahoitusta valtion talousarviossa yhteen prosenttiin. (29.80. Vuositasolla 30 Me ja yhteensä kehyskaudella 2024–2027 120 Me.)

- Valtio osoittaa kuntien kulttuuritoiminnan tueksi kohdennettua avustusta yhdenvertaisuuden turvaamiseksi (kulttuuriosallistumisen tasa-arvoraha) sekä lisää määrärahaa valtakunnallisten ja alueellisten kehittämistehtävien rahoittamiseksi (tasokorotus 7,5Me 2024).
- Taiteen perusopetusta ja taidekasvatusta kehitetään niin että tarjontaa on koko maassa ja eri taiteenaloilla. Selvitetään tarve uudistaa laki taiteen perusopetuksesta.
- Pidetään huolta yleisten kirjastojen riittävästä palveluverkosta sekä monipuolisesta kokoelmasta ja niiden saavutettavuudesta.

Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?

Kuntaliitto näkee tärkeänä, että kulttuurialan kehittämiseen liittyviä tavoitteita priorisoidaan raportissa esitetyllä tavalla. Näin on päästy maltilliseen määrään tavoitteita. Tavoitteet on myös konkretisoitu lyhyesti ongelmiin ja näiden ratkaisuihin. Koska raportilla pyritään ensisijaisesti vaikuttamaan valtion talousarvioon tulevina vuosina, on tärkeää ollut määritellä tavoitteille arvio tarvittavista määrärahoista.

Lukukohtaiset kommentit

Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kuntaliitto kannattaa esityksiä.

Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kuntaliitto kannattaa esityksiä.

Raportissa viitataan myös kuntien kulttuurin edistämistehtävään. Kulttuurin painoarvo kunnissa kasvaa, kun sivistystoimialasta tulee kunnan keskeinen toimiala. Jotta kunnat voivat kulttuuria edistää, tarvitaan raportissa esitetyjä toimenpiteitä, joilla voidaan lisätä taide- ja kulttuuritarjontaa eri puolilla maata eli lisätä myös kulttuuritoimijoiden liikkuvuutta, kiertueita, vierailuja ja etätarjontaa. Valtion kulttuuribudjetin korottamisen ohella tarvitaan valtion ja kuntien yhteisrahoitusta ja yhteistyötä sekä luovien alojen rahaston kaltaisia rahoitusinstrumentteja.

Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kuntaliitto kannattaa esityksiä.

Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kuntaliitto kannattaa esityksiä.

Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista. Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.

Kuntaliitto kannattaa esityksiä.

Tämän teeman kokonaisuus rakentuu paljolti sille, että opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuribudjettia korotetaan hallituskauden aikana, ja että lisämäärärahoja voidaan kohdentaa mm. kuntien kulttuuritoimintalain mukaisesti kehittämistehtäviin, kulttuurin tasa-arvorahaan, jolla lisätään tarjontaa ja osallistumista kulttuurista sekä kuntien kansallisen eKirjaston kehittämiseen.

Edellä mainittujen tavoitteiden ohella olisi tärkeää tukea myös tiloja. Sopivien harjoittelu- ja esiintymis- ja näyttelytilojen tarve on jatkuva. Kunnissa on tiloja, mutta näiden soveltuvuus suoraan kulttuuritoimintaan harvoin mahdollista. Valtion tukea tarvitaan kulttuuritilojen kunnostamiseen, uudistamiseen ja myös rakentamiseen, myös tulevina vuosina. Kirjastojen kohdalla tulisi palauttaa valtion tuki kirjastoautoille pysyvästi valtion talousarvioon.

Valtakunnallista ja paikallista kulttuuripolitiikkaa tukevissa toimissa (s.26) viitataan mm. kulttuuriperintöstrategiaan sekä Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi -raporttiin ja näiden toteuttamiseen.

Nimittäin nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa tarvitsemme dialogisuutta eri väestöryhmien välillä, kulttuuritietoisuutta eri ammattiryhmissä ja kansalaisilla tietoisuutta omista juuristaan. Tästä syystä yhteistyötä kulttuuriperintöyhteisön sekä kasvatusta ja opetusta tekevien kanssa olisi tarpeen tukea kunnissa. Kohdennetuilla toimilla, jotka tukevat yhteisöllisyyttä ja integroitumista yhteiskuntaan tuetaan yleisesti ihmisten hyvinvointia ja yhteiskuntarauhaa. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten osallisuutta voitaisiin lisätä kulttuurin avulla jo kotoutumisprosessin aikana.

Selkee Johanna
Suomen Kuntaliitto ry - Hyvinvointi- ja sivistysyksikkö